

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 1.13.09

Inventaris van het archief van de familie van Nispen, 1289-1877

Versie: 08-05-2021

F.F.X. Cerutti

Nationaal Archief, Den Haag 1939

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	7
Inhoud en structuur van het archief.....	8
Verantwoording van de bewerking.....	8
Verwant materiaal.....	9
Beschikbaarheid van kopieën.....	9
Verwante archieven.....	9
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
Bescheiden, behorende tot het archief van den Nassauschen Domeinraad.....	11
Allerhande brieven, Breda aangaande.....	11
Breda II.....	11
Antwerpen en Breda.....	11
erfbrieven etc. van Breda.....	12
Roosendaal, Doorlicht en Nieuwenberg, en andere brieven van Bouwen van Nispens leen.....	14
Gageldonck, Hambroek, Zundert en Etten.....	14
erfchijnsen en moeren onder Etten.....	15
Zundert, Gageldonck, Nispen en De Hage.....	15
hoeven en goederen te Lieschebosch en "int Hout".....	15
Roosendaal.....	16
Zonzeel, Terheijden, en Zevenbergen.....	19
Oosterhout II.....	19
Dongel I.....	19
Dongen II.....	20
Dongen en eenige stukken van de Swaluwe.....	20
Dongen en Loon.....	20
Steenbergen II.....	21
scheijdinge Steenbergen, Bergen en Vosmeer.....	22
Steenbergen I.....	22
Bescheiden, blijkens dorsale teekens of inhoud, waarschijnlijk tot hetzelfde archief te brengen.	
.....	24
Bescheiden betreffende de heerlijkheid Bergen op Zoom.....	27
Stukken betreffende de tienden van orden in het kerspel Apeldoorn.....	28
Stukken betreffende een proces over zekere aanwassen te Pannerden.....	31
Stukken betreffende goederen onder Heusden.....	32
Stuk betreffende 's-Hertogenbosch.....	33
Stuk betreffende Almskerk.....	34
Bijlagen.....	35
Concordans.....	35

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Collectie Van Nispen

Archiefbloknummer:

1247

Omvang:

125 inventarisnummer(s)1,03 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Nispen, Familie van

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het grootste deel van het familiearchief is afkomstig van de Nassause Domeinraad (het bestuurscollege dat het beheer over de domeinen van de familie Oranje-Nassau uitoefende). Daarnaast bevat het archief stukken betreffende de heerlijkheid Bergen op Zoom, stukken betreffende de tienden in het buurtschap Orden en stukken betreffende 's-Hertogenbosch, Almkerk en goederen onder Heusden.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Collectie Van Nispen, nummer toegang 1.13.09, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Nispen, van, 1.13.09, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

De ongeveer honderd charters en stukken tellende collectie, die hierna wordt beschreven, is in den aanvang van 1939, aan het Rijksarchief in Noord-Brabant, vanwege de familie Van Nispen in bruikleen afgestaan. Over de herkomst was niets naders bekend; bij het voorlopig onderzoek der stukken, die in vier zonder ordeningsmotief gevormde pakketten, naar aanleiding waarvan zij waren genummerd, werden aangeboden, bleek echter spoedig, dat verreweg de meeste bescheiden afkomstig waren uit het Nassausch Domeinarchief en meer in het bijzonder uit het archief van den Raad en Rekenkamer te Breda.

Hoewel dit met het beheer der goederen van de Heeren van Breda belaste lichaam, in 1581 naar Holland werd overgebracht, bleven toch de meeste bescheiden, waaronder ook de titels, nog geruimen tijd te Breda berusten.

Wat betreft het tijdstip en het motief der onttrekking van deze stukken aan genoemd archief, moge dienen, dat zij alle nog werden aangetroffen bij de laatste controle, vanwege de domein-administratie op het einde der XVIIIe eeuw gehouden; minder zekere gegevens staan ons ten dienste ten opzichte van den terminus ad quem, doch de aandacht verdient, dat geen der stukken als zoodanig voorkomt in de uitgebreide verzameling afschriften, (w.o. ook uit het Domeinarchief) betreffende het land van Breda, die door Mr. G.A. Kleijn, archivaris der gemeente Breda (gest.1867) omstreeks 1850 werd aangelegd. (G.A.Breda; Collectie Kleijn, nos 60 en 61). Het verlies der stukken valt derhalve met enigen grond te localiseren in de eerste helft der vorige eeuw, in welke tijd ook vele andere verliezen zijn geleden, o.a. de rentmeesters-rekeningen van Breda, die in 1798 nog vanaf de XVe eeuw aanwezig waren.

Het betreft echter hier geen min of meer toevallig verlies, door den toenmaligen slechten staat der archieven veroorzaakt. Deze collectie is daarentegen opzettelijk gevormd, daar dit in beginsel bestaat uit stukken, met de Van Nispens in verband staande, namelijk titels van goederen, later op eenigerlei wijze aan den heer van Breda overgegaan, acten waarover zij als schepenen van Breda of Steenberghe hebben gestaan, alsmede de vrijwel volledige reeks van bescheiden betreffende de Van Nispensvaart te Roosendaal en hun tot de XVe eeuw opklimmend leen aldaar; ten slotte echter ook stukken, die niet tot eenig familieverband kunnen worden gebracht.

Ten overvloede blijkt het verzamelmotief nog uit de bijzondere zorg aangewend voor de conservatie der vele Van Nispen-zegels waarvan sommigen met strookjes omwonden, of zelfs in daartoe opzettelijk aangebrachte kokertjes geborgen waren.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

De rechtstitel is (nog) onbekend

Inhoud en structuur van het archief

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

In Breda waren de meeste bescheiden geordend in een weinig systematisch gevormde groep laden, en per lade van nummers voorzien.

Daar de inventarisator deze nummers op de rugzijde der stukken plaatste, konden met behulp van den XVIIe eeuwischen inventaris, deze stukken worden gezet in de volgorde der oorspronkelijke laden. Daar de hier beschreven ordening, in afwachting van de definitieve plaatsing der stukken, immers slechts een voorlopige kon zijn, zijn de bescheiden gerangschikt naar deze tot voor kort nog geldende orde.

Tot een IIe en IIIe groep zijn gebracht een aantal stukken, die hetzij op grond van de dorsale teekens, die zij dragen, hetzij wegens hun inhoud, tot hetzelfde archief, met meerdere of mindere mate van waarschijnlijkheid, kunnen worden gebracht, doch bij summier onderzoek niet in den inventaris waren thuis te brengen, alsmede eenige stukken betreffende de heerlijkheid Bergen op Zoom.

Bovendien werden in een afzonderlijk pakket een aantal titels aangetroffen betreffende de tienden van de buurtschap Orden, in het kerspel Apeldoorn gelegen. Van de Ordermark is weinig bekend. Men vergelijke: Jhr. Mr. A.H.Martens van Sevenhoven, Marken in Gelderland (1925), 101. Wellicht zijn deze stukken eigendomsbewijzen voor een lid der familie Van Nispen, hoewel uit de titels, die niet jonger zijn dan de XVIIIe eeuw, niet valt op te maken of een hunner in het bezit is geweest van dit tiendrecht.

In 2 pakken bevonden zich voorts eenige processtukken over een hiervan geheel losstaande zaak, die tot de nos.117 en 118 gebracht zijn. Deze zijn in 1970 overgebracht naar Rijksarchief Gelderland.

Tenslotte is aan deze inventaris een concordans toegevoegd, die betrekking heeft op een indeling, die blijkbaar vroeger was aangebracht.

De ordening is tot stand gebracht in Juni en Juli 1939, onder toezicht van Mr. Smit.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

Nassause Domeinraad: Raad en Rekenkamer te Breda, 1170-1580 (1582): Inventaris.
Toegangnummer: 1.08.01, Nationaal Archief.

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

BESCHEIDEN, BEHOORENDE TOT HET ARCHIEF VAN DEN NASSAUSCHEN DOMEINRAAD.

ALLERHANDE BRIEVEN, BREDA AANGAANDE.

- 1** Acte van overeenkomst ten overstaan van mannen van leen uit het Bredasche huis, tusschen Jan IV van Nassau, heer van Breda, en Aart van Gaveren, heer van Liedekercke, strekkende tot het voortaan betalen van een rente van 11 cronen, die Aart heft op de heerlijkheid Breda.
1416 1 charter
Inv.no. 416; reg. 1050
In dorso: no. XXV
Zie Inv. I folio 5v

- 2** Bevel van den hertog van Brabant aan Adam van Nispen, drossaard van Breda, om Adriaan Godevaertssone, wegens doodslag op Willem Ghijselin te Oosterhout gevangen, ter berechting uit te leveren.
1474 1 charter
Inv.no. 138; reg. 1967
In dorso: no. L
Zie Inv. I fol. 10 v

BREDA II.

- 3** Instructie, door Jan IV van Nassau, heer van Breda aan Adam van Nispen en Roelof van de Nieuwenhuis, drossaerd en schout van Breda gezonden, over een ven te Zundert en het Delftsche bier.
1453 1 stuk
Inv.no. 336; reg.no. 1691
In dorso: no. III
Zie Inv. I fol 25v

- 4** Verklaring van Jan III, hertog van Brabant, dat Jan van der Molen woonachtig in het land van Breda niet tot de St. Petersmannen van Leuven behoort.
1352 1 charter
Inv.no. 149; reg.no. 491
In dorso: VIII
Zie Inv. I fol. 26v

ANTWERPEN EN BREDA.

- 5** Verzoek van den hertog van Brabant aan Jan IV van Nassau, heer van Breda, tot het bevorderen bij de stad Breda van een spoedige betaling der hertogsbede.
1452 1 stuk
Inv.no. 134; reg.no. 1671
In dorso: IX
Zie inv. fol. 121

ERFBRIEVEN ETC. VAN BREDA.

- 6** Verklaring van mannen van leen uit het Bredasche huis, dat de goederen van wijlen Jan van de Neste, na gedane aanzegging, door den drost van Breda, tenbehoefte van Johanna, vrouwe van Breda tegen Pieter en Hendrick van Neste in beslag genomen zijn.
1410 1 charter
Inv.no. 405; reg.no. 970
In dorso: VII
Zie inv. I fol. 174
- 6B** Akte van overdracht van 3 bunder lands onder Vucht door Peeter van der Sterren aan Engelbrecht van Nassau ten overstaan van Mercelus Aerntssone en Jan v. Nispen, schepenen v. Breda,
6 apr. 1415
met oudere akte v. overdracht voor schepenen v. Breda.
1352 2 charters, getransfigeerd
Inv. 258a; reg. 484a, 1026a
In dorso IX
inv. I fol 174
- 7** Acte van overdracht ten overstaan van schepenen van de Hage en Willem van Nispen, man van leen van den heer van Breda, door Johanna Gherijtsdr. van Santen aan Dirck van Oosterzeel, als rentmeester van den heer van Breda, van een cijns van 6 veertelen rogs uit een cijns van 7 veertelen, jaarlijks te heffen op Maria Lichtmis uit een huis en land gelegen aan de Weegreese.
1426
Met oudere acte van transport, voor schepenen van Breda.
1373 2 charters, getransfigeerd
Inv.no. 378; reg.nos. 694 en 1218
In dorso: XI
Zie inv. I fol. 174v
- 8** Acte van vestiging, ten overstaan van schepenen van Breda door Dirck van Oosterzeel, rentmeester van den heer van Breda, van een cijns van 4 gouden Rijns gulden, jaarlijks te heffen uit een huis en erf, gelegen te Breda buiten de Gasthuispoort.
1446 1 charter
Inv.no. 248; reg.no. 1540
In dorso: XX
Zie Inv. I fol. 176v
- 9** Acte van overdracht ten overstaan van schepenen van Breda, door Pieter Gielissoons sone van der Stalle aan Jan IV van Nassau, heer van Breda, van een bunder weide, gelegen achter de borcht te Breda.
1446 1 charter
Inv.no. 234; reg.no. 1532
In dorso: XXI
Zie inv. I fol. 177
- 10** Acte van overdracht ten overstaan van schepenen van Breda, door Pieter Gielissoons sone van der Stalle, aan Jan IV van Nassau heer van Breda, van een bunder beemd gelegen in de Ypelaeck, waarin Godert van Nispen, casteleijn op de borcht, gevest is.
1446 1 charter

Inv.no. 264; reg.no. 1533
In dorso: XXIII
Zie inv. I fol. 177

- 11** Acte van overdracht ten overstaan van schepenen van Breda, door Jan Jan Claeus Dorensoonsone aan Dirck van Oosterzeel, rentmeester van den heer van Breda, van 1 ½ bunder beemd in de Crochten, tegen een jaarlijkschen cijns van 4 ½ gouden Overlandschen Rijngulden en 9 ½ zilveren penningen.
1447 1 charter
Inv.no. 267; reg.no. 1550
In dorso: XXV
Zie inv. I fol. 177v
- 12** Acte van overdracht ten overstaan van schepenen van Bearle, door Willem Geert Ghijbssone, aan Jan IV van Nassau, heer van Breda, van een cijns van 7 sester rogs, jaarlijks op Maria Lichtmis te betalen uit goederen te Baerle.
1450
Met acte van vestiging van dezen cijns.
1408 2 charters, getransfigeerd
Inv.no. 367; reg.nos. 946 en 1653
In dorso: XXVI
Zie inv. I fol. 178
- 13** Acte van overdracht ten overstaan van schepenen van Breda, door Willem Mets, Jan Leijerssoon aan Evert van Wijsschel, van 1 ¼ bunder land, gelegen in Spoerdonck, tegen een jaarlijkschen cijns van 4 gouden Fransche oude schilden, te betalen op St. Maarten.
1451 2 charters, getransfigeerd
Inv. 259; reg.nos 1538 en 1661
In dorso: XXVII
Zie inv. I fol. 178
- 14** Acte van overdracht ten overstaan van schepenen van Breda, door Wouter Peterssone van Bergen, aan Evert van Wijsschel, van een bunder beemd, gelegen aan de Ijpelaeck.
1451
Met oudere acte van transport.
1439 2 charters, getransfigeerd
Inv.no. 265; reg.nos. 1411 en 1657
In dorso: XXVII
Zie inv. I fol. 178v
- 15** Acte van overdracht ten overstaan van schepenen van Breda, door Anthonie Cornelis Jooszoondr. wed. Henric Matheus Koggenzoon, en de voogden harer onmondige kinderen, aan Jan Jan Dreijenzone van Zittart, van een huis en erf, gelegen op het Gasthuisseinde, in de Doelstege.
1520
Met oudere acten van overdracht.
1516 en 1514 3 charters, getransfigeerd
Inv.no. 241; reg.nos. 2578, 2618 en 2675
In dorso: XVIII
Zie inv. I fol. 180v
- 16** Acte van overdracht, ten overstaan van schepenen van Breda door Anthonis van de Corput, aan Lenaerd de Haen van 5 lopensaet land bij den Emelenberg.
1512 1 charter

Inv.no. 262; reg.no. 2558
In dorso: LX
Zie inv. I fol. 185v

- 17** Acte van overdracht ten overstaan van schepenen van de Hage, door Wijthout Stout, priester, aan Dirck van Oosterzeel, rentmeester van den heer van Breda, van een aantal nader omschreven goederen onder de Hage.
1450 1 charter
Inv.no. 314; reg.no. 1650
In dorso: LXXXI
Zie inv. I fol. 188v

ROOSENDAAL, DOORLICHT EN NIEUWENBERG, EN ANDERE BRIEVEN VAN BOUWEN VAN NISPENS LEEN.

- 18** Acte van overdracht door Hendrik van Boutershem, en Maria van Merxem, heer en vrouwe van Bergen op Zoom, aan eenige personen, van verscheidene perceelen moer onder Doorlicht gelegen d.d.
1354
Vid. van
1410 1 charter
Inv.no. 324; reg.nos. 511 en 973
In dorso: III
Zie inv. I fol. 201.v

- 19** Acte van overdracht ten overstaan van schepenen van Doorlicht, door Boudijn van Romerswale aan heer Gheraerd Hermanssone, ridder van zijn aandeel in de hoeven en wildert, die hij met heer Gheraerd gemeen had liggen onder den heer van Breda.
1356 1 charter
Inv.no. 329; reg.no. 527
In dorso: VI
Zie inv. I fol. 202v

- 20** Acte van overdracht ten overstaan van schepenen van Antwerpen, door joffr. Beatrijs, Willem Boedsdr. aan Jan en Willem, zonen van Jan, nat. zoon van wijlen heer Herman Cantman, haar grootvader, van cijnsen op den Nieuwenberg en onder Doorlicht, op zeker voorwaarden.
1409 1 charter
Inv.no. 329; reg.no. 965
In dorso: VII
Zie inv. I fol. 202v

- 21** Acte van overdracht door Jan Claeszoon van Nispen aan verscheidene personen, van moergronden onder de vierschaar van Roosendaal gelegen d.d.
1423
Eenvoudig gelijktijdig afschrift. 1 stuk
Inv.no. 324; reg.no. 1179
In dorso: IX
Zie inv. I fol. 203

GAGELDONCK, HAMBROEK, ZUNDERT EN ETTEN.

- 22** Acte van overdracht door Costijn van Renisse, ridder, aan Jan Jacobssone, van een rente van 5 schellingen en 6 penningen oude grooten en 2 Engelsche, uit de bede van Roosendaal.
1324 1 charter

Inv.no. 102; reg.no. 350
 In dorso: IX
 Zie inv. I fol. 221
 Verg. Taxandria XXXII (1926), 180 vlg.

- 23** Acte van overdracht ten overstaan van schepenen van Breda en Rijsbergen, door Cornelis van Bruheze, als rentmeester, en Willem de Bije als castelijn van den heer van Breda, aan Andries Wouter Janssone, van hoeven en landerijen, die hij vroeger in "laetscappe" bezat, tegen een pacht van 11 sester rogs, van een cijns van 2 Rijns gulden, jaarlijks respectievelijk te betalen op Maria Lichtmis en op St. Baaf.
 1487 1 charter
 Inv.no. 338; reg.no. 2161
 In dorso: XXXIII
 Zie inv. I fol. 224

ERFCHIJNSEN EN MOEREN ONDER ETTEN.

- 24** Acte van volmacht tot transport door burgemeesters en schepenen van Brugge, aan meester en voogden van het Godshuis van St. Jan aldaar afgegeven, van door het Godshuis aan de stad Breda verkochte moeren on der Etten.
 1473 1 charter
 Inv.no. 288; reg.no. 1958
 In dorso: LVII
 Zie inv. I fol. 245v

ZUNDERT, GAGELDONCK, NISPEN EN DE HAGE.

- 25** Acte van overdracht ten overstaan van mannen van leen uit het Bredasche huis, door Hendrick Steenwech, aan Jan IV van Nassau, heer van Breda, van het laag gerecht te Etten tot drie pond, en zijn toebehooren.
 1450 2 charters, oudtijds geliasseerd
 Met acte van beleening van het transportant met dit goed, en met den hof "int Hout" afkomstig van zijn grootvader Hendrick van den Houte, en tot dusverre in erftocht bezeten door zijn moeder Kathelijne van den Houte.
 1450
 Inv.no. 407; reg.nos. 1642 en 1643
 In dorso gemerkt: XXII
 Zie inv. I fol. 257v

- 26** Vonnis van den raad en leenhove van Brabant tusschen de Prinses-douariere van Oranje, vrouwe van Breda, en den Advocaat-Fiscaal van den raad des konings van Spanje, strekkende tot het onlosbaar verklaren van de verpanding. Der dorpen Zundert, Nispen, Sprundel en de Hage, in 1388 door hun beider rechtsvoorgangers gedaan.
 1665
 Met pandacte, d.d.
 1388
 Eenvoudige XVIe eeuwse copie. 1 charter, 1 stuk
 In dorso v/h charter: XL
 Zie inv. I fol. 260v

HOEVEN EN GOEDEREN TE LIESCHEBOSCH EN "INT HOUT".

- 27** Acte van beleening ten overstaan van mannen van leen uit het Bredasche huis, door Jan IV van Nassau, heer van Breda, van jouffr.[jonffr.?] Katherina van den Houte,

met het goed "int Hout".

1448

Inv.no. 415; reg.no. 1581

In dorso: VI

Zie inv. I fol. 334

1 charter

28

Belofte ten overstaan van schepenen van de Hage, door joffr. Geertruida uten Campe, tot het voldoen aan alle voorwaarden van de overeenkomst tusschen haar en haar Oom Claes uten Campe gesloten, ten aanzien van het testament van haar vader Gillis uten Campe, d.d.

1456

Met clause uit die overeenkomst, en extract uit dat testament.

1456

Authentiek afschrift van authentieke afschriften.

c.1480

Inv.no. 313; reg.no. 1740

In dorso: VII

Zie inv. I fol. 334

1 stuk

29

Gelijk aan no. 25. gelijktijdige eenvoudige afschriften.

1 stuk

Inv.no. 407; reg.nos. 1642 en 1643

In dorso: XXVIII

Zie inv. I fol. 338v

ROOSENDAAL.

30

Acte van beleening door Albrecht van Voorne en Mechtelt, heer en vrouwe van Bergen op Zoom, van Claes van Nispen, knape, met wildert en heidegronden onder Roosendaal.

1329

1 charter

Inv.no. 323; reg.no. 214

In dorso: I; van Bouwen van Nispens leen onder de vijerschare van Roosendaal gelegen

Zie inv. I fol. 345

Gedrukt bij S.v.Leeuwen, Bat. illustrate, (Den Haag 1685), I, 1029.

31

Acte van overdracht ten overstaan van mannen van leen, door Jan III, hertog van Brabant, aan Wouter, zoon van Claes van Nispen, van 9 ½ hoeven moers, o.a. gelegen op de Cricvaerd onder Roosendaal en drie hoeven tegen een cijns van 12 penningen Lovens, jaarlijks te betalen op St. Bavo d.d.

1331

Vidimus van

1347

1 charter

Inv.no. 417; reg.nos. 424 en 231

In dorso: III

Zie inv. I fol. 345v

Gedrukt bij Van Leeuwen, o.c., 1030.

32

Dezelfde acte van overdracht. Vidimus van

1389

1 charter

Inv.no. 417; reg.nos. 231 en 794

In dorso: VIII

Zie inv. I fol. 346

33

Acte van overdracht ten overstaan van mannen van leen, door Jan III, hertog van door Jan Janszoon van Nispen aan Jan IV van Nassau, heer van Breda, van de Jan van Nispensvaart, met vaartcant en vaartgerecht te Roosendaal. Hem bij

- ingelaschte acte van denzelfden datum in leen gegeven.
1448 1 charter
Inv.no. 417; reg.nos. 1585 en 1586
In dorso: IX
Zie inv. I fol. 347v
Gedrukt bij Van Leeuwen, o.c., 1031 vlgg.
- 34** Acte van overeenkomst tusschen Jan IV van Nassau, heer van Breda, en eenige
kooplieden, over de exploitatie van de Jan van Nispensvaart te Roosendaal.
z.d. (c.1449) 1 stuk
Inv.no. 326
In dorso: XI
Zie inv. I fol. 348
- 35** Acte van belofte door eenige personen, koopers van een gedeelte der Jan van
Nispensvaart onder Roosendaal, dat Jan IV van Nassau heer van Breda, vrij zal zijn
van het geven van eenig lastgeld voor door hem te vervoeren turf over deze vaart.
1449 1 charter
Inv. 326; reg.no. 1613
In dorso: XII
Zie inv. I fol. 348v
- 36** Acte van vergunning door abt en convent van Tongerlo, dat de heer van Breda en
de koopers van de door hem verkochte moeren, de turf door de van Nispensvaart
over de goederen van de abdij zullen mogen voeren.
1449 1 charter
Inv. 326; reg. 1615
In dorso: XIII
Zie inv. I fol. 348v
- 37** Dezelfde acte van vergunning als onder no. 38. Vidimus
1449 1 charter
Inv.no. 326; reg.no. 1623 en 1629
In dorso: XIII
Zie inv. I fol. 348v
- 38** Acte van vergunning door Jan van Glijmes, heer van Bergen op Zoom, aan dezelfde
kooplieden, om een vaart te maken, aansluitend aan de van Nispensvaart, en de
gestoken turf door zijn heerlijkheid te vervoeren.
1449 1 charter
Inv.no. 326; reg.no. 1624
In dorso: XV
Zie inv. I fol. 349
- 39** Acte van belofte door schepenen en geburen van Roosendaal, tot het houden en
handhaven van alle rechten en voorschriften, hen door Jan IV van Nassau, heer van
Breda, bij ingelaschte acte gegeven. Eenvoudig gelijktijdig afschrift.
1451 1 stuk
Inv.no. 156; reg.no. 1660
In dorso: XXI
Zie inv. I fol. 350
Het oorspr. privilege is verloren gegaan; een vidimus van deken en kapittel van Breda dd. 1451 in het
Nass. Domeinarchief.
- 40** Acte van aflossing door de erven van eenige personen, die eertijds de van
Nispensvaart te Roosendaal hadden gekocht, van een deel der koopschulden, nl.
654 ½ Rijnsgr. Aan Engelbrecht II, heer van Breda. Eenvoudig, gelijktijdig afschrift.
1476 1 stuk

Inv.no. 417; reg.no. 2012
In dorso: XXVI
Zie inv. I fol. 351

- 41** Acte van overdracht ten overstaan van schepenen van Roosendaal door heer Raes van Lijekercke, rentmeester van den heer van Brede te Steenberg en Roosendaal, aan Jan Jan Obrechtssoen en zijn erven, van een bunder land, in den Vogelplas onder Calsdonck gelegen, tegn een cijns van 2 Rijns gl., jaarlijks te betalen op 1 Mei 1518 1 charter
Inv.no. 330; reg.no. 2642
In dorso: XXVIII
Zie inv. I fol. 351v
- 42** Acte van belofte van de koopers van 60 moergrond onder Wuestwezel gelegen, afkomstig van Gielis van Haneskercke, - ten overstaan van schepenen van Roosendaal-, om de uitgestoken moer uitsluitend te zullen vervoeren door de van Nispensvaart te Roosendaal. 1523 1 charter
Inv.no. 326; reg.no. 2718
In dorso: XXXII
Zie inv. I fol. 352v
- 43** Acte van vestiging ten overstaan van schepenen van Roosendaal, door Willem Hendrijck Norijs, ten behoeve van Jacobmijne Mathijs Tholeners (dr.), van een cijns van 6 gld., jaarlijks te betalen uit een bunder land te Calsdonck, op Sacramentsdag. d.d. 1534
Authentiek afschrift; 1565 1 stuk
Inv.no. 382; reg.no. 2883
In dorso: XXXVI
Zie inv. I fol. 353v
- 44** Acte van verkiezing-ingevolge de desbetreffende ordonnantie van Willem van Oranje, heer van Breda, d.d. 1561 door de geburen van Roosendaal c.s., van 30 personen, waaruit de heer 10 gemeentemannen zal aanstellen. 1561 1 stuk
Inv.no. 165
In dorso: XXXVII
Zie inv. I fol. 354
- 45** Acte van overeenkomst ten overstaan van schepenen van Roosendaal en van Wouw, tusschen de lieden van Haijnck, Vinckenbroeck, Vroenhout, Boeijne, en Wachberg, onder den heer van Breda, en die van Wouw onder den heer van Bergen op Zoom gezeten, ter uitsluiting van arrest op elkanders goederen. d.d. 1485
Authentiek afschrift
aanvang XVIe eeuw 1 stuk
Inv.no. 160; reg.no. 2140
In dorso: XXXIX
Zie inv. I fol. 354v
Gedrukt bij Th.E. van Goor, Beschrijvinghe van stad en lande van Breda (Den Haag 1744), 384 vlg.
- 46** Beschrijving van eenige leenen onder Roosendaal. Authentiek extract uit het leenregister van Brabant, quartier van Antwerpen, rubriek: Roosendaal, Gageldonck en Hambroek. z.d. (c.1480) 1 stuk

Inv.no. 104
In dorso: XLI
Zie inv. I fol. 355

- 47** Bevel van den hertog van Brabant aan zijn eersten deurwaarder en officieren, om de inwoners van Roosendaal volgens hun oude rechten, vrijdom te doen genieten van het geven van Boschtien, totdat op een geschil daarover met den pastoor, ten petitoire zal zijn beslist; met relaas van den duerwaarder Jan Collet.
1505 2 charters, geliasseerd
Inv.no. 139; reg.nos. 2457 en 2458
In dorso: XLVI
Zie inv. I fol. 356

ZONZEEL, TERHEIJDEN, EN ZEVENBERGEN.

- 48** Acte van gift door Jan III van de Leck, heer van Breda, aan eennige geërfden in den Steenbergischen moer, ten N.W. van Zonzeel, van verscheidene voorrechten voor den tijd van 30 jaar.
1380 Eenvoudig gelijktijdig en 2 XVe eeuwsche afschriften. 3 stukken in een omslag
Inv.no. 344; reg.no. 745
In dorso: VII
Zie inv. I fol. 374

- 49** Acte van belofte van deze personen, om deze voorrechten na afloop der termijn van 30 jaar niet meer te zullen uitoefenen.
1380 1 charter
Inv.no. 344; reg.no. 746
In dorso: VIII
Zie inv. I fol. 374v

- 50** Acte van getuigenis van verscheidene personen, voornamelijk uit het land van Breda, over de grensscheiding tusschen het graafschap Holland en de heerlijkheid Breda, tevens de grens Holland-Brabant.
1325 1 charters
Inv.no. 114; reg.no. 172
In dorso: XXXV
Zie inv. I fol. 380

OOSTERHOUT II.

- 51** Acte van aanvaarding door Isabella, wijlen Gheraertsdochter van Mexam, en haar man Gheraerd van Zevenbergen, van de arbitrage van eenige zegslieden nopens het land van Bergen op Zoom, nagelaten door de vrouwe van Bergen, echtgenoot van Jan van Valkenburg.
1349 1 charter
Inv.no. 1446; reg.no. 1460
In dorso: VI
Zie inv. II fol. 388

DONGEL I.

- 52** Acte van gift door Roelof van Dalem, heer van Dongen, van eenige rechten en privilegiën, aan de inwoners dier heerlijkheid.
1440 Onvoltooide-immers onbezegelde grosse- of gelijktijdig afschrift.

1 charter

Inv.no. 501; reg.no. 1437
 In dorso: XXXIII
 Zie inv. II fol. 446v

DONGEN II.

- 53** Acte van overdracht ten overstaan van Johan van Nassau, heer van Breda, en eenige zijner leenmannen, door Roelof van Dalem, heer van Dongen, aan Wouter Bauwe van Eijndoven, ridder, heer van Boxtel en Breugel, van een rente van 50 Rijnsfld., jaarlijks op Marie Lichtmis te heffen uit de Heerlijkheid Dongen d.d.

1449
 Eenvoudig gelijktijdig afschrift.

1 stuk

Inv.no. 531; reg.no. 1617
 In dorso: LI
 Zie inv. II fol. 477

DONGEN EN EENIGE STUCKEN VAN DE SWALUWE.

- 54** Acte van confirmatie door Engelbrecht I van Nassau, heer van Breda, ten overstaan van zijn mannen van leen, van een overeenkomst tusschen Willem van Dalem, heer van Dongen, en zijn broeder, Roelof, strekkende tot het betalen van een rente aan den laatste.

1424
 Inv.no. 530; reg.no. 1204
 In dorso: XI
 Zie inv. II fol. 485

1 charter

- 55** Acte van ontzetting door mannen van leen uit het Bredasche huis van Jan Willemszone, heer van Dongen, uit zijn leengoederen wegens de door hem begane manslag, en vervallenverklaring hiervan ten behoeve van der heer van Breda, Hendrik III van Nassau.

1513
 Inv.no. 406; reg.no. 2565
 Dit charter draagt geen dorsaal teeken, doch is in den inv. (II, fol. 487) genummerd: XXI, om welke reden vermoed kan worden dat het met een aldus genummerd stuk is geliasseerd geweest Naar een slecht afschrift gedrukt bij Mr. H. vander Hoeven, Bijdragen tot de geschiedenis van Zundert en Wernhout (Zundert 1920), 253.

1 charter

DONGEN EN LOON.

- 56** Acte van overdracht door Anthonis, heer van Hoogwoude, aan Gherijt van Poelgeest, abt van Egmond, van een moer, 34 Brabantsche roeden breed, gelegen in de heerlijkheid Venloen.

1468
 Met acte van toestemming daartoe door den heer van Venloen, Pauwels van Haestrecht.

1468
 Met acte van overdracht ten overstaan van den richter in het ambacht Schrevelduijn, door Aert die Rode aan den abt van Egmond, van 5 hoeven moers, gelegen in dit ambacht.

1478
 Authentieke afschriften der XVIe eeuw.

2 stukken in een omslag

Inv.no. 576; reg.nos. 1909, 1910, 2039
In dorso: XXII
Zie inv. II fol. 497v

STEENBERGEN II.

- 57** Acte van subrogatie door Raso II van Gaveren, heer van Breda, ten behoeve van Herman, zoon van Godeverd van Berghem, drossaard van Breda van een rente van 25 pond, jaarlijks te heffen uit het wijngeld, ("wijnghelede") van Bergen op Zoom, welke rente eerder werd geheven door heer Jan van Cruninghen en daarvoor door Reinier van Mill.
1299 1 charter
Inv.no. 100; reg.no. 81
In dorso: I
Zie inv. II fol. 545
- 58** Verklaring van de voogden van de vrouwe van Breda en die van Bergen dat een plaats, bij Steenbergen, "Spoeije" genaamd, tot het rechtsgebied dier stad behoort; aangaande de school te Steenbergen; alsmede acte van vergunning tot het bemuren der stad.
1319 1 charter
Inv.no. 423; reg.no. 144
In dorso: IIII
Zie inv. II fol. 545
Naar een afschrift gedrukt bij Mr. W. Bezemer, Oude rechten van Steenbergen (Den Haag 1897), 37.
- 59** Acte van vergunning door Jan III, hertog van Brabant, en Albrecht van Voorne, heer van Bergen op Zoom, aan de stad Steenbergen, tot het heffen van tol en weggeld op de wegen van Bergen op Zoom en Wouw naar Steenbergen leidende.
1328 1 charter
Inv.no. 432; reg.no. 200
In dorso: V
Zie inv. II fol. 545v
Gedrukt: Bezemer, o.c., 37 vlg.
- 60** Acte van vergunning door Jan van Valkenburg, heer van Bergen op Zoom, en zijn vrouw Johanna, voor de lieden van Steenbergen, tot het houden van een vrije jaarmarkt met hetzelfde recht als de Antwerpsche Pinkstermarkt heeft en tot het maken van een haven voor de koopvaardij schepen.
1341 1 charter
Inv.no. 434; reg.no. 333
In dorso: VII
Zie inv. II fol. 545v
Een soortgelijk stuk: Bezemer, o.c., 41 vlg.
- 61** Acte van kwijting door Machtelt vrouwe van Bergen op Zoom, met haren voogd, Gielis de Stovere, drost van Bergen, van Gielijs Pieterssone van Steenbergen voor alle cijzen, broken en calangiën, ten behoeve van de heerlijkheid voortgekomen uit de 33 bunder moer, die hij bezit onder Doorlichterveen.
1351 1 charter
Inv.no. 467; reg.no. 484
In dorso: IX
Zie inv. II fol. 546
- 62** Acte van afstand ten overstaan van schepenen van Steenbergen van Marten Clijzoon van Nispen, ten behoeve van zijn moeder Katheline, zijn broeder Jan en zijn zuster Margareta, van zijn vaderlijk erfdeel, uitgezonderd een cijns van 2 nobelen op een achtste deel der beide molens te Steenbergen en de leengoederen

onder Hoetmare.

1425

Inv.no. 473; reg.no. 1216
In dorso: XXI
Zie inv. II fol. 547v

1 charter

63

Verklaring ten overstaan van schepenen van Steenbergen van Jan van Nispen Claessone, en Peter Martijn Zoetaertssone, dat zij elk 1/32 deel bezitten in de molens te Steenbergen, afkomstig van het zestiende deel, dat wijlen Jan Pieter Martijnsone bezat.

1438

Inv.no. 473; reg.no. 1379
In dorso: XXII
Zie inv. II fol. 547v

1 charter

64

Acte van overdracht door Jan van Ringelberch, en Jan Jacob Janssone aan Jan van Nispen en Pieter Janssone, van 1/48 deel in de 2 molens te Steenbergen en een rente van 2 schellingen Brabantsch jaarlijks te betalen op St. Baafs.

1447

Inv.no. 473; reg.no. 1557
In dorso: XXIII
Zie inv. II fol. 547v

1 charter

65

Memorie omtrent de aandeele van verscheidene personen op de 2 molens te Steenbergen.

z.d. (c.1480)

Inv.no. 473
In dorso: XXV
Zie inv. fol. 547v

1 stuk

66

Verklaring van Gielis Alleijn, dat hij aan Bouden van Nispen, wijlen Jans zoon, uit Steenbergen, één rente van 2 pond schuldig is, hoewel daarvan twee schepenbrieven bestaan.

1465

Inv.no. 482; reg.no. 1893
In dorso: XXVI
Zie inv. fol. 548

1 stuk

SCHEIJDINGE STEENBERGEN, BERGEN EN VOSMEER.

67

Acte van Overdracht ten overstaan van schepenen van Steenbergen, door Janneken Adriaensdr. van den Brande, aan Raes van Liekercke als rentmeester van den heer van Breda, van de 2 deelen in de molens te Steenbergen, afkomstig van Lijsbet Cannebiere, en de transportant aangekomen van Willem van Berghem, haar oom en Adriaen, haar vader.

1516

Inv.no. 473; reg.no. 2625
In dorso: XXIII
Zie inv. II fol. 586v

1 charter

STEENBERGEN I.

68

Acte van kwijting door Jan III, hertog van Brabant, voor de lieden van Steenbergen van 30 pond groote Tournooizen als inkomstgifte, als mede confirmatie der privileges.

1330

Onvoltooide, immers onbezegelde grosse, of gelijktijdige copie op perk.

1 charter

Inv.no. 433; reg.no. 222
In dorso: V
Zie inv. II fol. 595
Gedrukt: Bezemer, o.c., 39.

69

Acte van overdracht door Claes van Nispen aan Engelbrecht I van Nassau, heer van Breda, van een rente, groot 14 schellingen, en 2 Engelsche, hem aanbesteden van heer Lambrecht van Moerdale, ridder, die hij jaarlijks heft uit een rente van 30 pond, eertijds door Raso III, heer van Breda, aan Godevaerd ver Lijetwinenzoon verkocht.

1410

1 charter

Inv.no. 488; reg.no. 968
In dorso: XI
Zie inv. II fol. 596v

70

Acte van overdracht ten overstaan van schepenen van Steenberghe, door Jan Harmanssone, aan Engelbrecht I van Nassau, heer van Breda, van een rente van 12 oude grooten, afkomstig van Jan van Heenvliet, en heer Aernoud van Heemstede, jaarlijks te heffen uit de onder no. 69 genoemde rente van 30 pond.

1411

1 charter

Inv.no. 488; reg.no. 987
In dorso: XIII
Zie inv. II fol. 596v

71

Acte van overdracht ten overstaan van schepenen van Steenberghe, door Godevaert Harman Mulaertssone van Wineghem aan Engelbrecht I van Nassau, van een rente van 6 schellingen groot en 17 Engelschen oud, die hij hief op de heerlijkheid Steenberghe.

1432

1 charter

Inv.no. 487; reg.no. 1300
In dorso: XIV
Zie inv. II fol. 597

72

Verzoek van de stad Steenberghe aan Engelbrecht II van Nassau, tot het bevestigen van nader genoemde voorrechten en goedkeuring van de salarieering van eenige stadsambten, onder volmacht dit verzoek voor te dragen.

1491

Met eigenhandige acte van goedkeuring. d.d.

1491

1 stuk

Inv.no. 484; reg.nos. 2201, 2202
In dorso: XXIV
Zie inv. II fol. 598

BESCHIEDEN, BLIJKENS DORSALE TEEKENS OF INHOUD, WAARSCHIJNLIJK TOT HETZELFDE ARCHIEF TE BRENGEN.

- 73** Acte van overeenkomst tusschen Raso I van Gaveren, heer van Breda en Geraerd van Wesemale, heer van Bergen op Zoom tot onderlinge uitlevering van delinquenten, onder Wouw en Gastel, en tot regeling van hun rechten op de beide Molens te Wouw.
1289 1 charter
In dorso: XXXI; no. 577
Een tweede oorspr., waarvan echter de zegels verloren zijn, berust in het heerlijk archief van Bergen op Zoom (A.R.A., Commissie van Breda).
- 74** Verklaring van Wouter van Nispen, rentmeester van Breda, dat hij namens den hertog heeft verkocht aan Jacob Soetrix, 18 bunder moer, gelegen bij Vlasselt boven Wagenberg, tegen een jaarlijkschen cijns van 6 penningen per bunder, d.d. 1331
Vidimus van 1383 1 charter
Inv.no. 345; reg.nos. 225 en 753
In dorso: Tongherloo; Fol. 375 vo. no. XIII
Zie G.C. A. Juten, De parochiën in het bisdom Breda, (Dek.Breda II, 169).
- 75** Acte van beleening door Machtelt, vrouwe van Bergen op Zoom, van prior en convent van het klooster te Huijbergen, met de tienden te Hildernisse, haar opgedragen door Danckaert de Loddere, ten behoeve van heer Jan van Heelbeke, heer van Loenhout., 1331
Met acte van afstand van deze tienden door Jan van Heelbeke ten behoeve van dit convent. 1331
Eenvoudig XVIe eeuwsch afschrift. 1 stuk
In dorso: XLIII
- 76** Staat van bezitters van een leen onder Hildernisse. 1401-1506
XVIe eeuwsch extract uit het leenboek van het markiezaat van Bergen op Zoom. 1 stuk
In dorso: no. 1385; (X) V
- 77** Acte van beleening door Willem van Beijeren, als graaf van Holland en Zeeland, van Florens van Borselen, met het ambacht en ambachtsgevolg te Scherpenisse, en eenige andere leenen, die Florens hem heeft opgedragen. d.d. 1407
Eenvoudig afschrift. C.1450 1 stuk
In dorso: XLIII; Fol. 1473 vo
- 78** Acte van overdracht ten overstaan van schepenen van Breda, door Hendrick Aert Merten Damenzoon, aan Jacob Jacobszoon Wagenmakerssone, van een cijns van 6 schellingen groote, jaarlijks te heffen op St. Bavendag, uit een huis, gelegen op de Haagdijk. 1445
Met oudere acte van transport. 1416 2 charters, getransfigeerd.

In dorso: W. van Oesterzeel

- 79** Schuldbekentenis voor schepenen van Breda, van een cijns van 1/8 deel van 26 schellingen, door Adriaen Claeszoon van Eijck jaarlijks aan Jan IV van Nassau, heer van Breda, te betalen uit een erf buiten de Gasthuispoort.
1446 1 charter
Inv.no. 248; reg.no. 1541
In dorso: XXI; Fol. 177
- 80** Verzoek, door Willem van Nispen, schout van Breda, aan schepenen van Antwerpen om te bevorderen, dat hun poorter Gielis Zanders naar Breda komt, in verband met een beslag, op zijn goederen gelegd.
z.j. (c.1450) 1 stuk
Inv.no. 154; reg.no. 1655
Wellicht is dit schrijven, dat men te Antwerpen zou zoeken, door den betrokkene als legitimatie mede teruggebracht; het behoort wellicht tot de proces-stukken, thans tot no. 152 van het Domeinarchief gebracht
- 81** Acte van scheiding en deeling ten overstaan van Schepenen van Brussel tusschen Cornelis van Baudaf, en diens tante Johanna, van de goederen, nagelaten door Jan van Bedaf, en zijn vrouw Heilwig van Luxemburg en van Brabant. d.d.
1474
Vidimus van
1476 1 charter
Inv.no. 1225; reg.nos. 1989 en 2004
In dorso: XXVII; Fol. 669 vo
- 82** Acte van overdracht ten overstaan van schepenen van Breda, door meester Jan Jacob Meeussone, priester, aan Jan Baijs, van een huis in de Caterstrate.
1488
Met 2 oudere acten van Transport.
1486 en 1464 3 charters, getransfigeerd
Inv.no. 252; reg.nos. 1889, 2149 en 2176
In dorso: LIII; Fol. 104 vo
- 83** Verklaring van mannen van leen van de grafelijkheid van Holland en een van den heer van Breda, dat Jan van Dongen, oud 19 jaar, zich op eigen verzoek wegens verkwisting heeft doen stellen onder de curatee van Hendrik III, heer van Breda, tot zijn 26e jaar toe. d.d.
1508
Eenvoudig gelijktijdig afschrift. 1 stuk
Inv.no. 276; reg.no. 2489
Fol. 463 vo. VI
Zie V.d. Hoeven, o.c., 252.
- 84** Acte van vestiging ten overstaan van schepenen van Breda, door Henrick Goris Nout Eenolfszoon, ten behoeve van Lijsbet Aert Joosdr. van een cijns van 6 Rijnschl., en 5 st., jaarlijks te heffen op St. Jan Baptist, uit een half huis in de Gasthuisstrate.
1508 1 charter
In dorso: 7-3-5-0 jaars op de huijsinge, gend. de koninck van Vrankrijck, Veemark. No. IIII
- 85** Conclusies in het proces tusschen het dorp Roosendaal en den schout van Steenberg en Cruisland, ertoe strekkende dat Cruisland deels onder Roosendaal, deels onder Steenberg behoort. 1 oorspr., 2 eenvoudige copiën.
1510 3 stukken in een omslag.

Inv.no.472
In dorso: XXXII; Fol. 536 vo

- 86** Acte van inbezitstelling door leenmannen van den heer van Breda, van Anthonie Roelofsdr van Dongen, in de erfgoederen van Jan van Dongen, afkomstig van zijn vader Willem van Dongen, als onderpand voor een rente van 25 Rijnsfld., jaarlijks op die goederen te heffen
1514 1 charter
Inv.no. 273; reg.no. 2575
Fol. 463 vo.no. V
- 87** Vonnis van het hof van Holland tusschen Hendrik III van Nassau, heer van Breda, eischer, en Mr. Adam van Nispen, gedaagde, waarbij de laatste wordt ontzet uit niet nader genoemde leenen, ten behoeve van den eischer, en veroordeeld in de kosten van het geding.
1521 1 charter
Inv.no. 25; reg.no. 2694
In dorso: LXXV
- 88** Rapport van Jan van der Strepen, secretaris van den prins van Oranje over de heergewaden van het leen Gageldonk. Met bijlagen.
c.1550 7 stukken in een omslag
Inv.no. 31
- 89** Memorie over eenige leenen onder Wouw; bestemd voor den griffier van de "camer" van de markies van Bergen op Zoom, en voorzien van marginale notities.
z.d. (1585)
Op het stuk: XXV
- 90** Staat van leenen van Willem van Duvenvoorde in het land van Breda. Extract uit het leenregister d.d.
1374
Eenvoudig afschrift XVIe eeuw. 1 stuk
Inv.no. 31
XLVIIb Fol. 412
- 91** Acte van overdracht door Floris van den Woude, aan Willem van Naaldwijk, maerscalc van N.-Holland, van alle renten, die hij heeft in het ambacht Naaldwijk, door hem gekocht van heer Harper van der Woert.
1389 1 charter
Zie Bijdr. voor gesch. en oudheidk. 3e reeks, III (1886), 302 vlgg.

BESCHEIDEN BETREFFENDE DE HEERLIJKHEID BERGEN OP ZOOM.

- 92** Acte van getuigenis ten overstaan van Jan III, hertog van Brabant, en zijn leenmannen, door enkele personen, omternt de afstand, eertijds door Mechtelt, vrouwe van Bergen op Zoom gedaan, ten behoeve van nu wijlen Johanna, haar dochter, later echtgenoot van Jan van Valkenburg.
1350
- 93** Acte van dading in een geschil tusschen Machteld, vrouwe van Bergen Op Zoom, en Hendrik van Boutershem, drost van Bergen op Zoom, over hun rechten op die heerlijkheid, d.d.
1352
Vidimus van
1355 1 charter
- 94** Acte van beleening door Jan III, hertog van Brabant, en zijn mannen van leen, van Hendrik van Boutershem, met de heerlijkheid Bergen op Zoom, welke den hertog hiertoe is opgedragen door Mechtelt, vrouwe van dat goed. d.d.
1353
Vidimus van 1353
1353 1 charter
- 95** Acte van overdracht door Godevaert van der Dift, heer van Borghvliet, en van Pieter van der Dift, Godevaert en Jan, zijn zonen, aan Bertelmeeuws Pieter Boudijnssone, van de Tienden van Zuutgeest, met alle toebehooren.
1371
Vidimus van
1375 1 charter
In dorso: no. 701
Verg. Juten, o.c. (Dek. Bergen, II), 165.
- 96** Acte van beleening door Hendrik van Boutershem, heer van Bergen op Zoom, van Colen van Woude, zijn zoon, en Katheline, diens echtgenoot, met goederen te Hildernisse, afkomstig van verschillende personen, welk leen ten Zeeuwschen rechte zal staan.
1374 1 charter
In dorso: 839
- 97** Verkoopcondiciën van die geïnuundeerde heerlijkheid Hildernisse.
1684 1 stuk
- 98** Leenverhef van de tienden onder Zuidgeest, door Carel van de Werve, baron van Schille, te Antwerpen.
1722
Authentieke copie,
1784 1 stuk

STUKKEN BETREFFENDE DE TIENDEN VAN ORDEN IN HET KERSPEL APELDOORN.

- 99** Acte van overdracht door Willem van Doernick aan Johan Berck, van al zijn smalle en grove tienden onder Orden in het kerspel Apeldoorn.
1482
- 100** Acte van beleening door heer Dirck van Lunen, van joffer Mechtelt Bercks, met de tienden in het kerspel Apeldoorn, onder Orden, haar verkocht door Willem van Doirnijck.
1495 1 charter
- 101** Acte van overdracht ten overstaan van scholt en geburen van de heerlijkheid het Loo, door Evert Jansz. en eenige andere personen, aan Cornelis Herberts, van hun rechten in de tienden te Orden in het kerspel Apeldoorn.
1592 1 charter
- 102** Acte van overdracht voor scholt en geburen v.h. kerspel Apeldoorn, door Rijner Engberts, en eenige andere personen, aan Cornelis Herberts en echtgenoot, van hun rechten op den Ordertiend alsmede eenige hoven.
1614 1 charter
- 103** Acte van overdracht ten overstaan van den scholt van Apeldoorn en geërfdn op de Veluwe, door Meeus Janszoon en echtgenoot, aan Herman Hermanszoon, van hun huis, hof, zaailand, en ordertiend, gelegen in het kerspel Apeldoorn.
1619 1 charter
- 104** Acte van overdracht ten overstaan van scholt en geërfdn van Apeldoorn door Marcelis Willemsen en echtgenoot, aan Willem Janszoon van Munnickhuijsen en Judith van Aelst, echtgenooten, van een vierdedeel van de grove en smalle tienden, in het kerspel Apeldoorn en in de buurtschap Orden gelegen, den Ordertiend genaamd.
1664 1 charter
- 105** Acten van overdracht ten overstaan van scholt en geërfdn van Apeldoorn, door Gerrit Gerritsz. van Tubbigen en echtgenoot, aan Willem Jansz. van Munnickhuijsen en echtgenoot, van tweemaal 1/4 deel van den ordertiend, onder Apeldoorn gelegen.
1664 en 1669 2 charters
- 106** Acte van beleening door Frans van Lijnden, heer van Hemmen en Blitterswijk, van Derck Dericksen, met eenige leengoederen, waaronder de halve grove en smalle tiend te Orden in het kerspel Apeldoorn. Authentiek extract uit het Leenboek van Hemmen.
1681 1 stuk
- 107** Lastgeving, door Frans van Lijnden, heer van Hemmen en Blitterswijk tot zijn leenmannen gericht, tot het inzenden van een dénombrement hunner leenen. Auth. afschrift.
1681 1 stuk
- 108** Acte van scheiding en deeling tusschen Johan van Munnickhuijsen, Catharina Eenicx, weduwe van wijlen Andries van Munnickhuijsen, en Johannes Oculi, wedenaar van wijlen Anna van Munnickhuijsen, van hun ouderlijke en

- grootouderlijke goederen.
1690 1 stuk
- 109** Acte van overdracht, ten overstaan van den buurschout en gezworenen van Ordermark, op de Veluwe, in de hooge heerlijkheid het Loo, door Jan Gerritsz. Cruijmar, aan Huijbert van Hamel en echtgenoot, van 1/4 deel van den Ordertiend.
1749
Met omschrijving der verkoopconditien
1748 2 stukken in 1 omslag
- 110** Acte van schuldbekentenis door Gerrit Jan van Brienen en echtgenoot aan Willem Jan Tulleken en achtgenoot, van 3000 gulden, geleend in hypotheccair verband.
1748
Met aan den kant der acte geschreven acte aflossing
1754 1 charter
- 111** Acte van gerechtelijk transport, ten overstaan van drossard en schepenen der hooge heerlijkheid het Loo, door de curatoren van de boedel van de innocente Johanna Gerrits, wed. van Cornelis Lubberts van den Bergh, aan Mr. Huijbert van Hamel, van 1/4 deel van den geheelen, en een achtste deel van den halven Ordertiend.
1763
Met acte van kwijting.
2 stukken in 1 omslag
- 112** Acte van overdracht ten overstaan van scholt en schepenen van de vrije heerlijkheid het Loo, door Judith van Munnickhuijsen, wed. van Carel Landale, aan Mr. Huijbert van Hamel, van de helft van den Ordertiend in het kerspel Apeldoorn.
1763
Met koopacte, en nota.
1763 3 stukken in 1 omslag
- 113** Acte van overdracht ten overstaan van scholt en schepenen van de vrije heerlijkheid het Loo, door Lucas Verdonck, aan vrouwe H. Versteghe, wed. van Mr. H. v. Hamel, van anderhalf zestiende deel van den Ordertiend onder Apeldoorn.
1783
Met koopacte, kwijting, 2 nota's, alsmede brief aan den rentmeester en ontvanger van het Loo, betreffende de betaling der transportrechten.
6 stukken in 1 omslag
- 114** Acte van beleening door leenraden der Geldersche leenkamer van Johan Casper van Dorembergh, en echtgenoot, met de heerlijkheid Lichtevoorde en eenige ander goederen, waaronder op de Veluwe.
1725 1 charter
Behoort wellicht tot deze titels, hoewel de naam Orden niet wordt genoemd
- 115** Acte van approbatie door de Geldersche rekenkamer, van een Hypothecair verband, door Derck Meijer, en zijn echtgenoot, Trijntje Cromholt, gelegd op hun goederen in het kerspel Apeldoorn, met een som van 1000 Car.gld, geleend van Dr. Huijbert van Hamel en echtgenoot.
1741 1 charter
Tot dit hoofd gebracht op grond van het persoonlijk verband met no. 113
- 116** Rekening van den ontvanger van het St. Anthonis-hospitaal te Apeldoorn, over
1815

Afgehoord

1816

1 deeltje

Gemerkt: LF NII., tot dit hoofd gebracht op grond van het eventueele verband met deze Tienden

STUKKEN BETREFFENDE EEN PROCES OVER ZEKERE AANWASSEN TE PANNERDEN.

- 117** Stukken, aan de rechtbank overgelegd ten fine van vonnis, in het proces in eerste instantie, over den aanwas van zekere perceelen te Pannerden en het recht van houtkapping daarop, tusschen Jhr. F.X.J. van Nispen tot Pannerden, te Zutphen, eischer, en H.A. Reijmers, te Pannerden, gedaagde.
1875-77
Met procureursinventaris van deze stukken en vonnis, daarop gewezen. 1 dossier
- Niet raadpleegbaar
Overgebracht in 1970 naar R.A. Gelderland
- 118** Stukken aangaande de berechting van dit geschil in hooger beroep en in cassatie.
1876-1877 1 dossier
- Niet raadpleegbaar
Overgebracht in 1970 naar R.A. Gelderland

STUKKEN BETREFFENDE GOEDEREN ONDER HEUSDEN.

- 119** Acten van afstand ten overstaan van schepenen van Heusden, respectievelijk door Joh. Godertsdr. van Drongelen en Willem en Hessel van Drongelen, gebroeders, van de goederen, die hun aanbestorven waren van hun zuster Janna, ten behoeve van Philips Jan Aerntsoons sone, haar echtgenoot.
1455 2 charters
Niet raadpleegbaar
Inv.no. 21; reg.nos. 206a en b
Overgebracht in Feb. 1953 naar Rijksarchief Den Bosch. Archief Mariëncroon
- 120** Acte van afstand ten overstaan van schepenen van Heusden, door Rutger van den Boetzeler, heer van Asperen en Langerack, ten behoeve van Philip Jan Aertszoonszone van 3 morgen land, liggende onder Heesbeen.
1446 1 charter
Niet raadpleegbaar
Inv.no. 15; reg.no. 186a
Overgebracht in Feb. 1953 naar Rijksarchief Den Bosch. Archief Mariëncroon
- 121** Acte van afstand ten overstaan van schepenen van Heusden, door de kerkmeesters van de kerk van Oud-Heusden, van 2 hoeven lands onder Oud-Heusden, ten behoeve van Gijsbert van Mallant.
1491 1 charter
Ontbreekt
Inv.no. 35; reg.no. 331a
Overgebracht in Feb. 1953 naar Rijksarchief Den Bosch. Archief Mariëncroon
- 122** Acte van executoriaal transport ten overstaan van schepenen van Heusden, door den procurator van het klooster op den Donck buiten deze stad, aan Cornelia Jan Buijs zoon, van een huis en erf, gelegen te Heusden in de Potterstrate.
1554
Met acte van verklaring, ten overstaan van cijnsgenooten afgelegd door schepenen van Heusden, van de vestiging en het bestaan van een erfcijs van 18 ½ stuiver op dit goed ten behoeve van het St. Matijendonck, buiten Heusden.
1499 2 charters, geliasseerd
Niet raadpleegbaar
Inv.nr. 27a reg. nrs. 217a, 221a en 267a.
Overgebracht in Feb. 1953 naar Rijksarchief Den Bosch. Archief Mariëndonk

STUK BETREFFENDE 'S-HERTOGENBOSCH.**123**

Acte van vestiging ten overstaan van schepenen van 's-Hertogenbosch door Ghijsbert, zoon van wijlen Joh. Pels, ten behoeve van Margaretha Joh.dr. van Vracken, vrouwe van Geffen, weduwe van Everard, heer van Doerne, van een cijns van 1gld., jaarlijks te betalen op St. Philips en Jacobus, uit een huis aldaar.

1545

1 charter

STUK BETREFFENDE ALMSKERK.**124**

Acte van schulderkennis ten overstaan van president en heemraad van het dorp Almkerk door verscheidenen personen van een som van 1300 car.gld., aan de grafelijkheid van Holland, wegens landpachten.

1651

1 charter

Behoort blijkens een dorsale aantekening waarschijnlijk tot het archief van den rentmeester van Zuid-Holland

BIJLAGEN**CONCORDANS****Afdeeling I**

Oud	Nieuw
No. 1	80
No. 2	57
No. 3	30
No. 4	75
No. 5	96
No. 6	48
No. 7	53
No. 8	38
No. 9	5
No. 10	3
No. 11	28
No. 12	66
No. 13	56
No. 14	24
No. 15	2
No. 16	40
No. 17	45
No. 18	82; 23
No. 19	72
No. 20	47
No. 21	83
No. 22	84; 16
No. 23	55; 86
No. 24	aberat
No. 25	41
No. 26	87
No. 27	42
No. 28	26; 85; 88; 90

Afdeeling II

Oud	Nieuw
No. 1	31; 32; 74
No. 2	18
No. 3	49
No. 4	6
No. 5	69
No. 6	78
No. 7	76
No. 8	21
No. 9	62
No. 10	7
No. 11	71
No. 12	63; 65
No. 13	9
No. 14	10
No. 15	13
No. 16	79
No. 17	8
No. 18	11
No. 19	27
No. 20	64
No. 21	33
No. 22	35
No. 23	29
No. 24	17
No. 25	12
No. 26	39
No. 27	15

Afdeeling III

Oud	Nieuw
No. 1	89
No. 2	59
No. 3	22

Oud	Nieuw
No. 4	61
No. 5	94
No. 6	95
No. 7	91
No. 8	77
No. 9	20
No. 10	1
No. 11	54
No. 12	14
No. 13	52
No. 14	119+122
No. 15	34
No. 16	46
No. 17	81
No. 18	67
No. 19	43
No. 20	123
No. 21	124
No. 22	97

Afdeeling IV

Oud	Nieuw
No. 1	73
No. 2	58
No. 3	50
No. 4	68
No. 5	60
No. 6	51
No. 7	92
No. 8	4
No. 9	93
No. 10	19
No. 11	70
No. 12	35
No. 13	36

Oud	Nieuw
No. 14	37
No.15	44
No. 16	98